

Het verkenningseskadron met een verkenningsopdracht

door J. BUENK, Ritmeester der Huzaren

Cavalerieverkenningseenheden vormen voor de eenheden waaraan zij zijn toegevoegd zeer waardevolle verzamelorganen voor de gegevens, die een commandant en zijn staf nodig hebben om de planning voor het gevecht en de uitvoering daarvan mogelijk te maken.

Voor het leiden van deze verkenningseenheden en voor het uitvoeren van de meest uiteenlopende opdrachten is gespecialiseerd personeel onontbeerlijk. Nog belangrijker is, dat dit personeel beschikt over durf en fantasie.

Het verkenningseskadron bestaat uit een stafpeloton en drie verkenningspelotons. Elk verkenningspeloton bestaat uit een commandogroep, een verkenningsgroep à twee verkenningsploegen, een tankgroep, een tirailleurgroep en een ondersteuningsgroep. Voor de uitvoering van verkenningsopdrachten beschikt de eskadronscommandant dus over zes verkenningsploegen, drie tankgroepen, drie tirailleurgroepen, drie ondersteuningsploegen en drie pelotonscommandogroepen. Met behulp van deze elementen kan hij de formatie van het eskadron, afhankelijk van de factoren opdracht, terrein, vijand en eigen middelen, voortdurend aan de heersende situatie aanpassen. De kenmerkende eigenschappen van verkenningsseenheden:

- grote, voornamelijk automatische vuurkracht;
- goede verbindingsmiddelen;
- aanpassingsvermogen
- lichte pantsering;
- grote beweeglijkheid;

worden aangevuld met het vermogen tot beweeglijk denken van commandanten op elk niveau.

Het komt gedurende de uitvoering van verkenningsopdrachten o.m. erop aan, te voldoen aan de volgende grondbeginselen.

- Niet meer verkenningselementen op een verkenningsdoel inzetten dan voor een efficiënte uitvoering van de opdracht noodzakelijk is.
- De verkenningsactiviteit moet onafgebroken kunnen worden onderhouden.
- Afhankelijk van de situatie moet de verkenningsactiviteit kunnen worden vergroot door het inzetten van meer verkenningsploegen in de rich-

ting van de te verkennen vijand of het te verkennen terrein.

Bovendien moet de verkenningsactiviteit worden versterkt indien de situatie zulks gebiedt. Deze versterking vindt plaats door krachtiger elementen samen met de (lichte) verkennings-elementen in te zetten.

Op deze basis neemt de eskadronscommandant zijn beslissing nadat hij het bevel tot het uitvoeren van een verkenning heeft ontvangen en in zijn beoordeling van de toestand mede de volgende factoren in beschouwing heeft genomen.

De opdracht

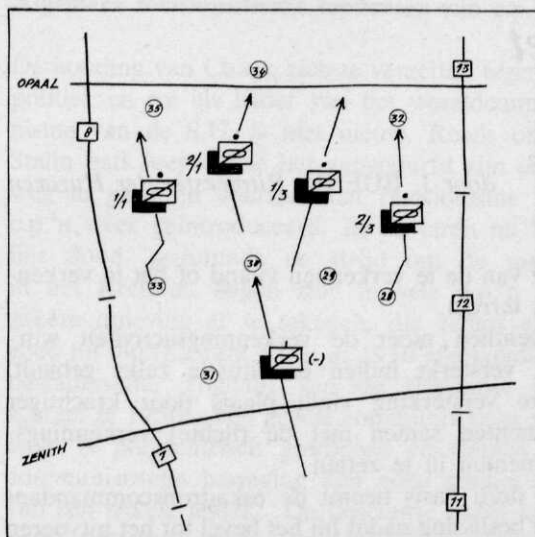
De eskadronscommandant ontwerpt zijn plan zodanig dat het geheel is afgestemd op het tactische plan (concept) van de opdrachtgever. De plaatsvervangend eskadronscommandant wordt hierbij betrokken, zodat deze op de hoogte is van het „waarom” van het plan tot optreden van de eskadronscommandant.

In de opdracht aan het eskadron moet in ieder geval duidelijk worden gesteld:

- welke gegevens moeten worden verworven;
- waar de gegevens moeten worden verworven en tot waar de verkenning moet worden voortgezet;
- op welk(e) tijdstip(pen) en waar de te verwerven gegevens moeten worden afgeleverd;
- welke middelen aan het eskadron ter beschikking worden gesteld.

De vijand

Het is voor de eskadronscommandant bijzonder belangrijk om te weten op welke wijze de vijand optreedt, omdat hij hierdoor kan beoordelen in hoeverre het mogelijk is kleine vijandelijke eenheden te passeren, indien dit voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijk is. Belangrijke vragen hieromtrent zijn bv.: „Tot hoever strekt de vijandelijke beveiliging zich uit?” en „Wat zal het karakter zijn van het vijandelijke optreden en met welk soort vijand zal het eskadron in eerste instantie te maken krijgen?”

Afb. 1 Inzet van verkenningsploegen onder rechtstreeks commando van de eskadronscommandant

Een concreet antwoord op deze vragen geeft een indicatie in de richting van de groepering van de middelen en de wijze waarop met deze middelen door de eskadronscommandant zal moeten worden opgetreden om aan de opdracht een juiste uitvoering te geven.

Het terrein

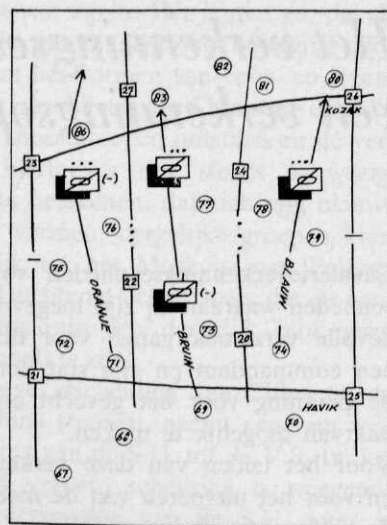
Een kaartstudie is voor de commandanten van verkenningseenheden (die altijd ver vooruit moeten plannen zowel in tijd als in ruimte) van zeer groot belang. Deze commandanten moeten hun bevelen namelijk doorgaans van de kaart afgeven.

Naderingswegen, verdachte terreindelen of op nabij deze naderingswegen (défilés enz.), natuurlijke hindernissen met geschikte overgangplaatsen en mogelijkheden om vermoedelijke opstellingen van de vijand ongemerkt te omtrekken, maken deel uit van de overwegingen van de eskadronscommandant met betrekking tot de uitvoering van de verkenningsoopdracht.

Gedurende de kaartstudie wordt eveneens overwogen op welke wijze lichte weerstand op de naderingswegen kan worden opgeruimd.

De eigen middelen

Reeds eerder is tot uitdrukking gebracht dat de eskadronscommandant met betrekking tot de eigen middelen voor de planning van een verkenning kan denken in ploegen en groepen, i.p.v. alleen in pelotons. De eskadronscommandant

Afb. 2 De inzet van organieke pelotons

kan een economische inzet van de hem ter beschikking staande middelen bereiken, wanneer hij achtereenvolgens overweegt:

- op welke wijze de te verkennen vijand of het te verkennen gebied moet worden genaderd;
- hoeveel verkenningsoopdrachten op de te volgen naderingswegen moeten worden ingezet;
- in hoeverre deze ploegen door krachtige elementen moeten worden gesteund.

Is de te verkennen vijand nauwkeurig gelokaliseerd en niet over een groot gebied verspreid, dan kan het eskadron voorwaarts gaan met lichte verkenningselementen onder rechtstreeks bevel van de eskadronscommandant. Het resterende eskadronsgevechtsteam is voorbereid om in zijn geheel of gedeeltelijk te worden ingezet. Deze inzet kan geschieden in de vorm van het aanvallend, het verdedigend, of het vertragend gevecht. Is de naderingsweg waarop een verkenningsoopdracht optreedt belangrijk, dan kan de eskadronscommandant bv. een tank-tirailleurteam (liefst het bij deze ploeg behorende team) achter deze ploeg inzetten en dit geheel (het peloton min) plaatsen onder bevel van een pelotonscommandant (liefst de eigen commandant) (zie afb. 1). Is het te verkennen gebied zeer groot en is de noodzaak aanwezig over het gehele gebied krachtige middelen snel ter beschikking te hebben, dan handhaaft de eskadronscommandant de organieke pelotonsverbanden (zie afb. 2). Alle mogelijkheden van formaties bewegen zich tussen twee uitersten:

- verkenners gesteund door een eskadronsgevechtsteam;

— de organieke middelen verdeeld over drie gelijkvormige pelotons.

Tot het meest sprekende voordeel van de eerste formatie mag worden gerekend de *snelle berichtgeving*. Het pelotonsechelon is hierbij immers uitgeschakeld.

Een nadeel is de meer gecompliceerde bevelvoering.

Tot het duidelijkste voordeel van de tweede formatie moet worden gerekend de mogelijkheid om de verkenner te allen tijde betrekkelijk snel een zekere vorm van gevechtssteun te verlenen.

Een nadeel is dan het feit dat de eskadronscommandant moeilijk anders een zwaartepunt kan leggen dan door een bepaald peloton een kleinere verantwoordelijkheid (bv. in de vorm van een smaller vak) te geven of een peloton in reserve te houden.

Andere voor- en nadelen van de twee besproken formaties kunnen door de lezer zelf uit het voorgaande worden afgeleid.

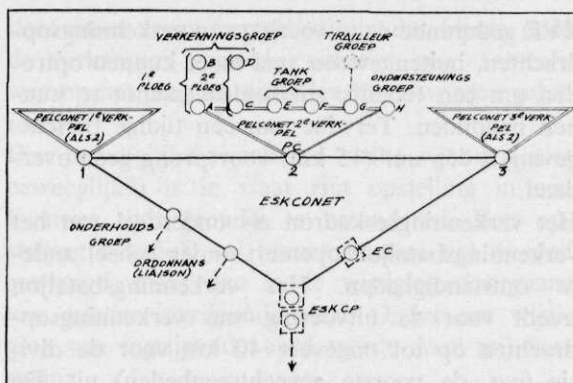
Tussen deze uitersten liggen nog vele andere mogelijkheden ter keuze. De eskadronscommandant kan kiezen. De opdrachtgever heeft gesteld *wat* er moet worden gedaan, de verkenner stelt vast *hoe* de opdracht moet worden uitgevoerd. Deze opvatting vormt de grondslag voor de „taakopdrachten” („mission type orders”).

Hiermee is de beschouwing over de eigen middelen echter nog niet afgelopen. Het verbindingssysteem is afhankelijk van de formatie. Indien het eskadron optreedt met organieke pelotons is er geen enkel probleem. De bestaande netten kunnen gehandhaafd blijven (zie afb. 3). Indien de formatie naar het andere uiterste gaat moet tenminste één frequentie worden gereserveerd voor het eskadronsgevechtsteam.

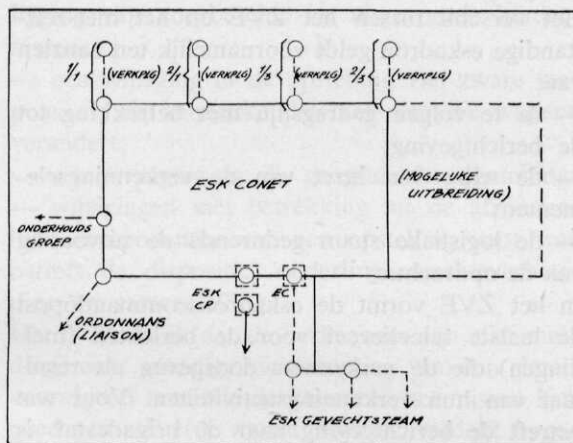
Vervolgens moet de eskadronscommandant bepalen of hij verbinding zal onderhouden met de ingezette verkenningsploegen op één frequentie (één verkenningsnet) of dat hij verscheidene verkenningsnetten zal gebruiken (zie afb. 4).

Ik wil hier gaarne de grootste toeschietelijkheid vragen van de divisie- en brigadeverbindings-officieren met betrekking tot het toewijzen van extra frequenties aan verkenningseenheden.

Ook met het verbindingprobleem is de eskadronscommandant nog niet aan het einde gekomen van de beschouwing van de eigen middelen. Cavalisten hebben (met vallen en opstaan) geleerd op elk niveau logistiek en tactiek met elkaar in overeenstemming te brengen. Eerder in dit artikel is gesproken over de eis de ver-

Afb. 3 Eskadronscommandant met de pelotonsnetten (organiek)

Afb. 4 Eskadronscommandonet met verkenners onder rechtstreeks bevel van de ec (zie afb. 1)

kenningsactiviteit onafgebroken te doen plaatsvinden. Dit houdt in dat verkenningseenheden, die gedurende de uitvoering van verkenningsopdrachten tussen vijandelijke eenheden opereren, een kwetsbare gevechtstrein met zich meevoeren. Probleem: beveiliging!

Tot zover deze korte, en uit de aard der zaak niet geheel volledige, beoordeling van de toestand.

Twee soorten eskadrons

Het zelfstandige verkenningseskadron (ZVE) voert verkenningen uit ten behoeve van de brigade. Het eskadron treedt zover voor de brigade op, als de tactische verantwoordelijkheid van de brigadecommandant dit noodzakelijk maakt. Gewoonlijk zal dit een afstand van 15 km niet te boven gaan. De breedte waarin het ZVE optreedt is ten hoogste gelijk aan de breedte van het brigadevak.

De opmarsnelheid van de moderne brigade in aanmerking nemende, is het duidelijk dat het

ZVE gedurende de uitvoering van verkenningsoopdrachten, buitengewoon snel moet kunnen optreden om een redelijk snelheidsoverschot te kunnen behouden. Terwille van een tijdige berichtgeving is één uur (15 km) voorsprong geen overdaad.

Het verkenningsekskadron als onderdeel van het verkenningsebataljon opereert onder geheel andere omstandigheden. Het verkenningsebataljon treedt voor de uitvoering van verkenningsoopdrachten op tot ongeveer 40 km voor de divisie (c.q. de voorste gevechtseenheden) uit. De breedte waarin het bataljon optreedt is ten hoogste gelijk aan de breedte van het divisievak. Het verschil tussen het ZVE en het niet-zelfstandige eskadron geldt voornamelijk ten aanzien van:

- de te volgen gedragslijn met betrekking tot de berichtgeving;
- de wijze van inzet van de verkenningselementen;
- de logistieke steun gedurende de uitvoering van de opdracht.

In het ZVE vormt de eskadronscommandopost de laatste selectiezeef voor de berichten (meldingen) die de verkenners doorgeven als resultaat van hun verkenningsactiviteiten. Voor wat betreft de berichtgeving naar de brigadestaf is de taak van deze eskadronscommandopost zwaarder dan die van de commandopost van het niet-zelfstandige eskadron.

Ook het onderhouden van liaison tussen brigade en ZVE is belangrijker dan een soortelijk contact tussen de staf van een verkenningsebataljon en de onder bevel staande verkenningsekskadrons.

Voor wat betreft de inzet van verkenningselementen geldt m.i. het volgende:

- het ZVE treedt letterlijk en figuurlijk in nauwer verband op met gevechtseenheden dan het niet-zelfstandige eskadron. Het belang van het onderhouden van contact met deze eenheden is groot. De contactpatrouilles worden uitgevoerd met verkenningsploegen, die daardoor tijdelijk aan de hoofdoopdracht worden onttrokken;
 - niet alleen het verband van de voorste eenheden van de brigade, doch ook het verband met grondverkenningseenheden die voor het eskadron opereren en verkenningseenheden die naast het eskadron optreden moet worden onderhouden door middel van deze contactpatrouilles (rechtstreekse coördinatie tussen de betrokken commandanten is van groot belang).
- De logistieke steun gedurende de uitvoering van

de verkenningsoopdracht stelt de commandant van het ZVE voor problemen waarmee een commandant van een niet-zelfstandig eskadron zelden of nooit te maken krijgt. De logistieke autonomie die het ZVE bezit komt o.m. tot uiting in de omvangrijke eskadronstrein. Een deel van deze trein zal gedurende de uitvoering van een verkenningsoopdracht moeten worden ondergebracht bij de brigadetrein. Een ander deel zal samen met de eskadronscommandopost op de eskadronsmarsweg marcheren.

Het systeem van bevoorrading van de ingezette elementen van uit de gevechtstrein, het terugzenden van lege bevoorradingsvoertuigen naar de goederentrein en het oproepen van voertuigen uit de goederentrein voor de aanvulling van de gevechtstrein stellen de commandant van het ZVE voor extra zorgen (ook met betrekking tot de beveiliging).

Het ZVE moet van huis uit door de brigade worden gesteund met gewondentransportmiddelen. De middelen waarover het eskadron organiek beschikt, zijn bestemd voor de afvoer van gewonden uit de pelotons naar de eskadronscommandopost. Gedurende de uitvoering van verkenningsoopdrachten is het bezwaarlijk om gewonden met gewondentransportjeeps over grotere afstanden (meer dan 15 km) door niet-bezet gebied te vervoeren. Het ZVE moet worden leeggehaald met gepantserde transportmiddelen.

Het niet-zelfstandige eskadron wordt ten aanzien van de gewondenafvoer gesteund door het bataljon. Gelet op de grotere afstand tussen het verkenningsebataljon en de divisie, zal het niet altijd zonder meer mogelijk zijn de geneeskundige compagnie van de divisietroepen in te schakelen voor het leeghalen van de bataljonshulp-post (althans niet met voldoende middelen). In dit geval zullen de geneeskundige middelen van het bataljon mede voor deze afvoer worden ingeschakeld en de verkenningsekskadrons met de hun ter beschikking staande middelen (afkomstig van het bataljon) de afvoerlijn moeten doortrekken naar het bataljon.

Dan is er nog het vraagstuk van de krijgsgevangenen. Krijgsgevangenen vormen een belangrijke bron van gegevens. Terwille van een snelle berichtgeving zullen ondervragers moeten worden ingedeeld bij de verkenningseenheden die optreden met de opdracht gegevens te bemachtigen over de vijand. Het eskadron zal echter zelf het personeel en de middelen moeten leveren die nodig zijn voor de bewaking en de afvoer van deze krijgsgevangenen. Voor eenheden die

verspreid optreden met kleine elementen, zoals dit met verkenningseenheden het geval is, vormen zowel bewaking als afvoer (met bewaking) geheel aparte problemen.

Voor wat betreft een algemene beschouwing over enkele logistieke aspecten wilde ik het hierbij laten.

Het verkennen

Het optreden van de verkenningsploegen die de daadwerkelijke verkenning verrichten, kenmerkt zich door onopvallende verplaatsingen die afwisselend snel agressief of behoedzaam worden uitgevoerd.

Naarmate de te verkennen vijand wordt genaderd, wordt het accent van het optreden op de gebaande wegen verlegd naar het terrein naast en tussen de gebaande wegen, voor zover dat terrein tenminste de uitvoering van de opdracht begunstigt. Voordien echter zullen de ploegen zoveel mogelijk gebruik maken van de bestaande wegen teneinde tijdwinst te verkrijgen.

De verkenningsploeg is het kleinste team dat zelfstandig bereden verkenningen mag uitvoeren. De ploeg beschikt (nu nog) over twee jeeps, elk voorzien van een radiozend- en ontvangoestel en een lichte mitrailleur. Deze mitrailleur kan met behulp van een grondaffuit buiten het voertuig in stelling worden gebracht.

De ploegen treden zelden in groepsverband op. Meestal worden ze rechtstreeks gecommandeerd door de pelotonscommandant of de eskadronscommandant.

De afstand waarop de ploegen optreden van de zwaardere elementen van het eskadron (peloton) varieert van gezichtscontact via maximale vuursteunafstand van deze wapens tot radiobereik. Hoe verder het eskadron zijn voelhorens kan uitstrekken, hoe liever. Het is immers de eskadronscommandant die de verkenning leidt. Hij bepaalt waar het zwaartepunt van de activiteit gedurende de verkenning wordt gelegd. Meer dan ooit zullen verkenningseenheden in staat moeten zijn in een toekomstige oorlog kleine offensieve acties te voeren teneinde de gevraagde gegevens te bemachtigen. De middelen waarmee deze acties in beginsel worden uitgevoerd, worden gevormd door de tank-, tirailleur- en mortiergroepen.

Het is niet altijd gunstig verkenningselementen op grote afstand voor eskadron (peloton) uit te laten optreden. De verkenning moet tijdig en niet voortijdig gegevens verschaffen. De comman-

dant moet ervan verzekerd zijn dat hij de door de verkenners gemelde situatie nog aantreft, waarop het plan tot optreden moet worden gebaseerd.

Een beweeglijke vijand (en welke vijand is niet beweeglijk?) is in staat zijn opstelling in een kwartier tijds grondig te veranderen. Een opstelling kan ook wel binnen kortere tijd worden gewijzigd, maar dan is de wijziging doorgaans van minder ingrijpende aard. Onder een wijziging van ingrijpende aard wordt door mij verstaan:

— een belangrijke versterking;

— het wijzigen van de aard, de omvang en de ligging van voorbereide en uitgevoerde hindernissen;

— een wijziging in de opstelling van zware wapens die de aanvankelijke taak van die wapens verandert;

— een wijziging in de geografische opstelling;

— wijzigingen met betrekking tot de afzonderlijke componenten van een opstelling voor wat betreft de dispositie, onderlinge sterkteverhouding en samenstelling.

Het is duidelijk dat de verkenners aan elke melding een grondige waarneming moeten laten voorafgaan teneinde de kans van het missen van goed gemaskeerde zware wapens, verdekt opgestelde versterkingen of tanks in afwachtingsopstellingen zo klein mogelijk te houden.

Een kwartier voorsprong in berichtgeving binnen het eskadron betekent, omgerekend in gemiddelde marstijd (voor bereden patrouilles), een marsweg van ongeveer 5 km.

Er is nog een ander bezwaar verbonden aan het optreden van verkenningsploegen op te grote afstand voor het eskadron (peloton) uit. Verkenningseenheden die contact maken met vijand mogen dit contact pas verbreken nadat de commandant die de verkenning heeft gelast hiervoor toestemming heeft gegeven. De commandant die van zijn verkenners melding krijgt van waargenomen vijand, geeft aan deze verkenners opdracht waarnemingscontact te houden tot nadere opdracht. Andere verkenners krijgen opdracht deze vijand te omtrekken en de verkenning voort te zetten.

Een eskadronspelotonscommandant die de verkenningsploegen op radiobereiksfstand laat optreden (10 à 15 km) is niet in staat hen te kunnen steunen indien de omstandigheden daartoe dwingen. Bovendien moet een dergelijke ploeg geheel alleen over een mogelijk te lange periode contact houden met de vijand.

Verkennen en beveiligen gaan samen. Goede verkenning levert een vorm van beveiliging. Goede beveiliging is ondenkbaar zonder verkenning. De groepering van het eskadron voor de verkenning is niet ten dienste van de verkenning alleen maar heeft tevens een secundaire functie in beveiliging.

In het kader van de verkenningsopdracht moet het eskadron zichzelf beveiligen gedurende de uitvoering van de opdracht. De beveiliging kan mede worden verkregen door de wijze waarop de verkenningsploegen worden ingezet.

Er bestaat nog wel eens de neiging om aan cavalerieverkenningseenheden taken toe te wijzen die neigen in de richting van „long range patrols” of „stay behinds”. Het verkenningseskadron is, gelet op de huidige organisatie en uitrusting, hiervoor beslist niet geschikt. Voor deze speciale verkenningsopdrachten moeten speciale verkenningseenheden worden geformeerd die over bijzondere uitrusting kunnen beschikken en die op een geheel andere wijze moeten worden ingezet als de hier besproken cavalerie-eenheden. Deze speciale eenheden kunnen wel door cavalerieverkenningseenheden worden gesteund (tijdelijke escorte, ravitaillering en communicatie).

Inzet van het gevechtsteam

Voor het uitvoeren van verkenningen is het in het algemeen noodzakelijk door het scherm van de vijandelijke verkenningsorganen en beveiligende elementen heen te dringen, teneinde de vijandelijke hoofdmacht zelf te kunnen observeren. Natuurlijk levert de wetenschap betreffende vijandelijke voorposten, flankbeveiliging en bereiden verkenning altijd een groot nut op. Nog belangrijker is de kennis die de hogere commandant verkrijgt van het vijandelijke weerstandsgebied, van de marscolonnes of van de vijandelijke verzamelgebieden. De gegevens voor deze kennis moeten meestal worden verworven door middel van (beperkte) gevechtsacties. Een goede uitkomst van deze acties is altijd het gevolg van een goed uitgedacht tactisch rekensommetje, maar kan eveneens (vaak) het gevolg zijn van een gedurfd en met elan uitgevoerd plan. De zware elementen uit het verkenningseskadron vormen in feite een miniatuur-team van verbonden wapens. De grondslag voor het optreden met deze elementen is dan ook dezelfde als de basis waarop in het algemeen de tactiek van de verbonden wapens is opgebouwd.

Afhankelijk van de tactische situatie kan de eskadronscommandant een eskadronsgevechtsteam geheel of gedeeltelijk inzetten. Pelotonscommandanten die geen verkenningstaak hebben gekregen, worden gebruikt om delen van het eskadronsgevechtsteam te commanderen. In het algemeen zal de eskadronscommandant het eskadronsgevechtsteam van huis uit reeds verdelen in een manoeuvre- en een vuursteunelement, elk onder commando van een pelotonscommandant. Gedurende de eskadronaanval zal hij beide elementen commanderen uit een positie bij het element dat het beslissend gevecht zal leveren. Meestal zal dit het manoeuvre-element zijn. De plaatsvervangend eskadronscommandant zal zich over het algemeen bij het vuursteunelement bevinden en zich gereed houden om het commando van het eskadron zo nodig over te nemen of de eskadronscommandant bij te staan in de bevelvoering of de berichtgeving wanneer de verbindingssituatie dit noodzakelijk maakt.

Treedt het eskadron gedurende de uitvoering van verkenningen met organieke pelotons op, dan geldt voor de pelotonscommandant en voor de pelotonswachmeister m.m. hetzelfde als wat hiervoor voor de eskadronscommandant en zijn plaatsvervanger is behandeld.

Voor een eskadronsgevechtsteam moeten de verbindingen tevoren goed zijn geregeld. Het manoeuvre- en het vuursteunelement moeten elk een aparte frequentie hebben. Elementen ter beveiliging van de aanval kunnen, daar dit de verkenningsploegen zijn, het beste blijven werken op de frequentie van het eskadronscommandonot.

Slot

Ik wil deze beschouwing over verkenningen op eskadrons niveau beëindigen met enkele stellingen.

— De huidige organisatie van het verkenningseskadron mist een belangrijke eigenschap die aan elke organisatie ten grondslag moet liggen, nl. *doelgerichtheid*. De eskadronscommandant dient daarom zijn middelen zo economisch mogelijk in te delen, waarbij hij naar behoefte de pelotonsorganisatie kan doorbreken.

— De organisatie van het verkenningseskadron moet zijn afgestemd op de taak die het te vervullen krijgt in de toekomstige oorlog en op de eenheid waarbij het eskadron is ingedeeld.

— Verkenningen moeten onder *alle omstandigheden* kunnen worden uitgevoerd. De huidige middelen zijn deels verouderd en deels onvoldoende om een optreden onder alle omstandigheden mogelijk te maken. De evolutie van de techniek is thans zover gevorderd dat de tegen-

woordige materieelvoorziening dringend een aanpassing behoeft.

— De inzet van verkenningseenheden dient vooral te zijn afgestemd op zelfstandigheid, initiatief, snelle reactie en soepele uitvoering door commandanten op elk niveau.

Nieuwe uitgave

Der Stand der europäischen Sicherheit, dl 4/II. Uitg.: (onder ausp. van de Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik e.V., Bonn): Alfred Metzner Verlag, Frankfurt/Main, 1964. Prijs: DM 28,60.

Hewel de verslagperiode (1956-1961) alweer enkele jaren tot het verleden behoort, is de inhoud van dit, door de militaire commissie van de WEU samengestelde, verslag om meer dan één reden interessant. In de eerste plaats, omdat hier sprake is van de West Europese Unie, een instelling die sedert de oprichting van de NAVO meer en meer op de achtergrond van de publieke belangstelling is geraakt. Begrijpelijk overigens, omdat de belangrijkste taken van de WEU, direct verband houdend met de verdediging van West-Europa, op de NAVO zijn overgegaan. Dat daarmee de betekenis van de WEU teniet zou zijn gedaan, wordt wel op afdoende wijze weerlegd in de eerste hoofdstukken. Daarin wordt op overtuigende wijze aangetoond dat, vooral ook gezien de structuur van deze organisatie, nog steeds een belangrijke bijdrage tot de gemeenschappelijke verdediging wordt geleverd. In de volgende hoofdstukken wordt a.h.w. een beoordeling van de toestand gegeven. Een uitvoerige beschouwing over de strijdkrachten van de landen, behorende tot het Warschaupact, wordt gevolgd door een zeker even openhartige (!) bespreking van het NAVO-potentieel. Weliswaar zijn vele van de hier vermelde gegevens ons reeds uit andere hoofde bekend en gedeeltelijk alweer verouderd, het is niettemin de moeite waard nog eens kennis te nemen van de talrijke problemen die inherent zijn aan het tot stand brengen van een dergelijke geïntegreerde krijgsmacht.

Uiteraard ontbreekt het niet aan de nodige kritiek. Zo is nog steeds niet (ook nu nog niet) voldaan aan de gestelde minimum-eis van 30 divisies in West-Europa; de toporganisatie en de bevelsstructuur van de NAVO zijn nog steeds in een politiek keurslijf gewrongen. Dat in dit verband eveneens de stand van zaken v.w.b. de standaardisatie in beschouwing wordt genomen, ligt voor de hand: de in feite povere resultaten op dit gebied zijn een duidelijk bewijs voor de wijze waarop nationale gevoeligheden het voeren van een „strategie der middelen” in NAVO-verband voorlopig nog onmogelijk maken.

Twee onderwerpen uit dit verslag dienen nog afzonder-

lijk te worden genoemd, omdat hun betekenis sedert 1961 is toegenomen. Merkwaardig genoeg vormen deze onderwerpen a.h.w. elkaars antipoden, nl. de strijd om de heerschappij in de ruimte, en de noodzaak zich voor te bereiden op het voeren van een guerrillaoorlog.

Onder de vraag: „Krieg oder Zusammenarbeit im Weltraum?” behandelt de schrijver van dit hoofdstuk de ontwikkelingen op het gebied van de ruimtevaart. Aan de hand van een uitgebreid overzicht van de tot 1962 gelanceerde satellieten vraagt hij zich af, waarom de Russen van af het begin kennelijk het accent hebben gelegd op bemande ruimtevaartuigen. Volgens het gros van de deskundige waarnemers, aldus schr., heeft dit maar één doel: zo spoedig mogelijk in staat te zijn m.b.v. grote, militaire, ruimteobjecten, en vervolgens van uit bemande bases op de maan, Amerika en andere landen te belemmeren in hun ruimteonderzoekingen met als uiteindelijk resultaat de absolute controle over de aardbol! (de onlangs in een baan om de aarde gebrachte 3-persoons WOSCHOD zou in dezelfde richting kunnen wijzen).

Tegenover dit helaas niet meer illusoire toekomstbeeld dient Europa zijn passieve houding te laten varen. Het begin is er trouwens al: na diverse afzonderlijke pogingen (Eng.: Blue Streak; Fr.: Véronique) is men tot de conclusie gekomen, dat er door het vrije Europa op dit gebied alleen iets is te bereiken, wanneer de handen in een worden geslagen. Dit is dan ook de aanleiding geweest voor het installeren van de ESRO (European Space Research Organisation). Overigens spreekt schr. de hoop uit, dat tijdig de nodige verdragen zullen worden gesloten waardoor het wereldruim voor militaire aspiraties wordt uitgesloten.

Tegenover deze mogelijkheden van, wat wij zouden kunnen noemen, een „macro-oorlog”, de „micro-corlog”, nl. de guerrillastrijd. Terecht wordt gesteld, dat de Russen zich wel twee maal zullen bedenken alvorens een totale oorlog te ontketen, hoe die dan nu en in de toekomst ook eruit moge zien. Toch zullen zij trachten hun doel, de vestiging van het wereldcommunisme, te bereiken. En hier doen zich mogelijkheden voor op het gebied van de guerrilla-tactiek, die, zoals dagelijks blijkt, op uitgebreide schaal wordt toegepast. Ook daaraan kan het Westen niet onverschillig voorbijgaan. In het kader van de beperkte agressie is het noodzakelijk dat ook wij hieraan meer aandacht besteden! H.T.